

2. Роз'яснення щодо складання фінзвітності за Таксономією UA МСФЗ в електронному форматі XBRL за 2019 рік та проміжної фінзвітності у 2020 році. URL: http://bz.ligazakon.ua/ua/magazine_article/BZ011883

3. Подання фінансової звітності у новому форматі iXBRL. URL: <https://frs.gov.ua/2019/12/28/rozyasnennya-shhodo-skladannya-finansovoyi-zvitnosti-za-taksonomiyeyu-finansovoyi-zvitnosti-za-mizhnarodnymy-standartamy-v-yedynomu-elektronnomu-formati-za-2019-rik-ta-promizhnoyi-finansovoyi/>

Сирцева С.В.,

к.е.н., доцент,

доцент кафедри обліку і оподаткування

Миколаївський національний аграрний університет

(м. Миколаїв)

Чебан Ю.Ю.,

к.е.н., доцент,

доцент кафедри обліку і оподаткування

Миколаївський національний аграрний університет

(м. Миколаїв)

Мороз Т.О.,

к.е.н., доцент кафедри інформаційних систем і технологій

Миколаївський національний аграрний університет

(м. Миколаїв)

МЕТОДИКА ОБЛІКУ ВИНАГОРОД ПРАЦІВНИКАМ ВІДПОВІДНО ДО МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ТА ОБЛІКУ

У практиці діяльності сучасних підприємств набули поширення різноманітні стимули, тобто важелі або інструменти впливу на людей, які спонукають їх працювати ефективніше.

Одним із найважливіших стимулів є винагорода, що може мати як грошову (матеріальну), так і негрошову (нематеріальну) форму. При цьому основна роль у стимулюванні належить саме грошовій винагороді, основними видами якої є: заробітна плата, премії, різного роду доплати та надбавки, дивіденди за акціями, участь у прибутках і участь у доходах [1, с.103].

Облікові принципи відображення у фінансовій звітності різних видів винагород працівникам визначені у МСБО (IAS) 1 «Подання фінансової звітності» [2], МСБО (IAS) 19 «Виплати працівникам» [3], МСБО (IAS) 24 «Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін» [4] та МСФЗ (IFRS) 2 «Платіж на основі акцій» [5].

Так, МСБО 19 встановлює правила обліку і розкриття інформації про виплати працівникам компанії. МСБО 1 вимагає розкриття інформації про витрати пов'язані з винагородою працівників.

Відповідно до МСБО 24 суб'єкт господарювання повинен розкривати інформацію щодо компенсації провідному управлінському персоналу, яка подається загальною сумою, а також окремо для кожної складової. Інформація про структуру та обсяг винагороди керівників компанії становить великий інтерес для широкого кола зацікавлених сторін (акціонерів, інвесторів). Така інформація дозволяє зробити висновок про те, наскільки ефективно менеджери мотивовані працювати в інтересах компанії, покращувати її фінансові результати.

МСФЗ 2 регулює облік і розкриття інформації про витрати, пов'язані з операціями, за якими опціони на акції надаються працівникам. Розкриттю підлягають опис операцій, що відбулися протягом періоду надання інструментів власного капіталу, умови укладених угод, термін їх виконання та спосіб розрахунку по ним (грошовими коштами або інструментами власного капіталу).

Основні принципи, положення та вимоги міжнародного стандарту фінансової звітності для малих та середніх підприємств (МСФЗ для МСП) (розділ 28 «Виплати працівникам») та міжнародного стандарту бухгалтерського обліку у державному секторі (МСБО ДС) 25 «Виплати працівникам» базуються на МСБО 19 «Виплати працівникам».

Основні вимоги МСФЗ щодо обліку та розкриття інформації про винагороди працівникам представлені у таблиці 1.

Відповідно до МСБО 19 виплати працівникам включають [3]:

а) короткострокові виплати працівникам, такі як заробітна плата, внески на соціальне забезпечення, оплачені щорічні відпустки та тимчасова непрацездатність, участь у прибутку та премії, а також негрошові пільги теперішнім працівникам (медичне обслуговування, надання житла, автомобілів, а також надання безкоштовних чи субсидованих товарів або послуг);

б) виплати по закінченні трудової діяльності, такі як пенсії, інші види пенсійного забезпечення, страхування життя та медичне обслуговування по закінченні трудової діяльності;

в) інші довгострокові виплати працівникам, включаючи додаткову відпустку за вислугу років або оплачувану академічну відпустку, виплати з нагоди ювілеїв чи інші виплати за вислугу років, виплати за тривалою непрацездатністю, а також отримання частки прибутку, премії та відстрочену компенсацію, якщо вони підлягають сплаті після завершення дванадцяти місяців після закінчення періоду або пізніше;

г) виплати при звільненні.

Вимоги МСФЗ щодо обліку та розкриття інформації про винагороди працівника

Вимоги	МСБО 19 «Виплати працівникам»	МСФЗ для МСП (розділ 28 «Виплати працівникам»)	МСБО ДС 25 «Виплати працівникам»
Класифікація винагород працівникам	Визначено п'ять груп виплат, що відрізняються правилами визнання, оцінки і відображення у звітності		
Визнання і методи оцінки	Короткострокові виплати слід визнавати за недисконтованою сумою, довгострокові – за дисконтованою. Для визначення поточної вартості зобов'язань щодо програм пенсійного забезпечення застосовується метод актуарної оцінки		
Компенсаційні виплати інструментами власного капіталу	МСФЗ 2 «Платіж на основі акцій»	Розділ 26 «Платіж на основі акцій»	МСФЗ, що стосуються виплат винагород інструментами власного капіталу
Вимоги до розкриття інформації у фінансовій звітності	МСБО 1 «Подання фінансової звітності» МСБО 24 «Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін»	Розділ 3 «Подання фінансових звітів» Розділ 33 «Розкриття інформації щодо зв'язаних сторін»	МСФЗ ОГС 1 «Подання фінансової звітності» МСФЗ ОГС 20 «Пов'язані сторони»

Джерело: [2, 3, 4, 5, 6, 7]

Всі види поточних виплат, які не підлягають накопиченню, визнаються як поточні зобов'язання. Витрати на програми участі в прибутку та преміювання суб'єкт господарювання визнає не як розподіл прибутку, а як витрати.

Операції щодо нарахування поточних ненакопичувальних виплат відображаються як заробітна плата – за кредитом рахунка зобов'язань по оплаті праці персоналу в кореспонденції з дебетом рахунків відповідних витрат.

Що стосується виплат по закінченню трудової діяльності, то відповідно до п. 24 МСБО 19 вони включають:

- а) пенсійне забезпечення, таке як пенсії;
- б) інші виплати по закінченні трудової діяльності, такі як страхування життя по закінченні трудової діяльності та медичне обслуговування по закінченні трудової діяльності.

МСБО 19 визначає два тип пенсійних програм, що використовуються в західній практиці: програми з визначеним внеском і програми з визначеною виплатою. Основною умовою програми пенсійного забезпечення з визначеною виплатою є не тільки забезпечити працівників додатковою пенсією, а й отримання прибутку від свого вкладу. Відсутність відповідальності роботодавця, який здійснює пенсійне

забезпечення працівників на основі забезпечення з визначеним внеском, пояснюється відсутністю інвестиційної мети – отримання прибутку.

Отже, при складанні фінансової звітності відповідно до МСФЗ, підприємствам необхідно більш уважно розглянути питання надання та розкриття інформації стосовно винагород працівникам не тільки у формі заробітної плати, а й інших виплат.

Список використаних джерел:

1. Хоменко Л.М. Основні види винагороди як найважливішого стимулу до підвищення інноваційної активності працівників підприємства. Маркетинг і менеджмент інновацій. 2011. № 3. Т. 2. С.102-109.

2. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 «Подання фінансової звітності» : Рада з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку зі змінами станом на 1 січня 2012р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_013 (дата звернення: 15.02.2020).

3. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 19 «Виплати працівникам» : Рада з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку зі змінами станом на 1 січня 2012р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_011 (дата звернення: 15.02.2020).

4. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 24 «Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін» : Рада з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку зі змінами станом на 1 січня 2012р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_043 (дата звернення: 15.02.2020).

5. Міжнародний стандарт фінансової звітності 2 «Платіж на основі акцій» : Рада з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку зі змінами станом на 1 січня 2012р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_005 (дата звернення: 15.02.2020).

6. Міжнародний стандарт фінансової звітності для малих та середніх підприємств : Рада з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку зі змінами станом на 1 січня 2012р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_063 (дата звернення: 15.02.2020).

7. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку у державному секторі 25 «Виплати працівникам» : опублікований Міжнародною Федерацією Бухгалтерів, лютий 2008р. URL: [file:///C:/Users/Bosik/Downloads/25_final%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/Bosik/Downloads/25_final%20(2).pdf) (дата звернення: 15.02.2020).